

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Kominternu ne miruje!

Naš notranji minister in voditelj dr. Anton Korošec je v svojem velikem govoru v narodni skupščini s tehtnimi in zelo uvaževanimi besedami opozoril na komunistično nevarnost, ki je po njegovem mnenju — in v tej trditvi mu v polni meri soglašamo — ni mogoče zatreti z zapiranjem zapeljane mladine in nevednih delavcev, nego edinole z uma svitlim mečem, to se pravi z idejo. Na Poljskem je sedanji ministrski predsednik general Sladowski odredil, da se mora prenehati s prakso številnih aretacij v zadevah komunistične propagande, in popolnoma pravilno je dejal v sejmu, da je treba ljudem najti najprej kruha, potem da bo komunistična propaganda sama našla svoj zaslužen konec. Kakor pa odgovarja to naziranje stvarni potrebi pobijanja komunizma, tako smo na drugi strani mnenja, da je treba vse pojave delovanja zloglasne moskovske Kominterne sproti razkrinkovati, vsaki akciji iz Moskve je treba zoperstaviti uspešno protiakcijo, predvsem pa se boljševiki ne smejo utrjevati v prepričanju, da njihovih šahovskih potez v Evropi nismo v vsakem primeru pravočasno spoznali.

Ce pogledamo malo okrog sebe, bomo takoj videli, da je neko čudno stavkovno gibanje zajelo mnoge države, čudno pa je, da so razne strokovne organizacije, ki stoje večinoma pod uplivom »nedolžnih« socialistov, organizirale vsa ta mezdna gibanja v več ali manj istem času. Tu nekaj ni v redu! Slučajno se je namreč doznanlo, da je moskovska Kominternu, ki ji načeluje zloglasni Bolgar Dimitrov, nedavno izdala okrožnico vsem svojim sekcijam po deželah Evrope in v tej okrožnici jih poziva, naj v svojih okoliših razpihujejo mezdna gibanja tudi tedaj, če ni ravno stvarne potrebe, kakor je to na primer v Franciji, Belgiji in v drugih zapadnih državah. Nikdo ne bo oporekal, da so na primer severno-francoski rudarji po vsej pravici zahtevali izboljšanje svojih delovnih pogojev, nikakor pa ni v redu, da so se oglasili na podlagi skupnega povelja vsi delavci in nameščenci brez razlike, izsiljujoč na osnovi politične moči marksizma take pogoje, ki morajo prej ali slej v svoji pretiranosti dovesti francosko narodno gospodarstvo v nemožnost konkurenciranja napram inozemstvu in na ta način v propast. Tu zopet vidimo, da špekulira Moskva za sebe pravilno, ko ji gre za tem, da ustvari v pogledu razredne borbe tako situacijo, ki mora nujno voditi v propast. Kominternu se dobro zaveda, da recimo 15% zvišanje mezd v Franciji ne odgovarja sorazmernosti kalkulacije v produkciji. Njej je vseeno, ali bo delavec ob rapidnem pešanju eksporta in produkcije sploh še našel zaposlitev, glavno je, da so mu v okviru politične moči pričarali kratkotrajni paradiz nesorazmerno visokih mezd, ki jih bo morala vsaj zaenkrat plačevati francoska industrija, dokler nekega dne ne bodo sledili polomi in ustavljanje dela po tovarnah. Kominternu si obeta v takih situacijah obilne žetve... Borba za človeške mezde in prav tako človeške delovne pogoje je brez dvoma na mestu, biti pa mora v skladu z narodno-gospodarskimi možnostmi. V Franciji so boljševiki s splošno stavko izsilili izboljšanje, ki se bo z ozirom na znano slabo gospodarstvo socialističnih oziroma marksističnih strank v državni upravi prav kmalu izkazalo kot začetek novih zapletljajev in škodo bo imel le ubogi delavec, na čegar plečih se take borbe večinoma končujejo. Ne gre namreč za kruh, če recimo pristaniški delavci na Grškem stavkajo istočasno kot njihovi tovariši na Južnem Francoskem ali pa kje v Belgiji. Pogoji so povsod različni, prav tako razmere. Če se take stavke pojavijo istočasno kar v treh ali štirih državah, potem ne more biti nobenega dvoma, da se skriva za temi »mezdnimi gibanji« spaka internacionalnega boljševizma, ki mu ni prav nič mar za stvarne interese delavstva, pač pa za političen cilj, ki je v tem slučaju splošna zmešnjava v korist Moskve. Krščansko delavstvo temu ne bo nasedlo, ker gre za sistem po-

Mogočna politična manifestacija Slovencev.

Veličastnega tabora v Mengšu se je udeležilo 15.000 ljudi.

Preteklo nedeljo je Gorenjska na manifestanten način pokazala svojo politično zavednost in svojo zvestobo voditelju Slovencev. V Mengšu pri Ljubljani se je vršil veličasten ljudski tabor, ki je združil skupaj nad 15.000 ljudi iz cele Gorenjske. Mengeš je bil pred štirimi leti središče slovenskega gibanja, katerega so proglasili takratni politični mogočniki za protidržavnega ter je zaradi njega trpele toliko slovenskih mož. Sedaj so se zbrali ti prevratniki znova v Mengšu, da potrdijo svojo zvestobo slovenskemu voditelju dr. Korošcu ter dokažejo, da je bila njegova pred 4 leti od nasprotnikov

razkričana »protidržavnost« samo v tej neomajni zvestobi, v kateri so vztrajali v najtežjih letih in najhujših preizkušnjah. Mogočno zborovanje je otvoril župan iz Komende Štrein, ki je prečital brzojavko, katero je poslal zborovalcem dr. Korošec. Kot prvi govornik je nastopil mariborski podžupan Franjo Žebot, za njim predsednik kluba obč. svetnikov JRZ dr. Kamušič iz Ljubljane, potem minister za gradbe dr. Marko Kožulj, za njim kamniški odvetnik dr. Žvokelj, nato član glavnega odbora JRZ Franc Smodej, zaključilo pa se je veličastno zborovanje s pomembnim govorom ministra dr. Kreka.

Na povratu k rednemu družinskemu življenju.

Ruski komunisti so ubili družinsko življenje in poteptali verske svetinje. Kam je dovedlo to njihovo početje, nam najlepše dokazujejo njihovi najnovejši zakoni, kojih načrti so že izdelani. Gre predvsem za zakonski načrt za okrepitev družinskega življenja. Ta načrt je javnosti že predložen in so se že vršila številna zborovanja, ki bi naj osnutek izboljšala ter izpopolnila. Predvsem je zahteva javnosti ostrejši postopek proti »dezerterjem«, očetom, ki se odtegujejo dolžnosti, da bi plačevali vzdrževalnino za otroke. Sovjeti hočejo ustvariti poseben urad, ki bo izsledoval »dezerterje«.

Po najnovejšem zakonskem osnutku bodo zvišane pristojbine za ločitev zakona. Prva ločitev bo stala 50 rubljev, druga 150, tretja in vsaka naslednja po 300 rubljev. Na delavskih zborovanjih je bila izražena zahteva, naj bi se omenjene pristojbine še zvišale. Delavci strojne tvornice Duchov so zahtevali za prvo ločitev zakona 300 rubljev, za drugo 500 in za tretjo ter vsako naslednjo 1000 rubljev.

Kot obramba za rusko družino bodo razpisane nagrade ali premije za familije z večjim številom otrok. Materam s sedmimi otroci bodo za vsakega nadaljnega

otroka plačali letno podporo 2000 rubljev. Materam z 11 otroki za vsakega nadaljnega 5000 rubljev. Po omenjenem zakonskem osnutku hočejo sovjeti letno razdeliti med glede dece številne družine 700 milijonov.

Zakonski načrt za obrambo družine zanima kar najbolj najširšo rusko javnost. H korakom, ki bi naj obvarovali rusko familio, spada tudi dejstvo, da so v zadnjem času prepovedali ženskam vstop v vojaška vzgojna taborišča. Proti tej prepovedi je protestiral ženski svet iz komunističnih mladinskih organizacij. Ti protesti naglašajo: »Dokler ni poznala sovjetska vojska činov, smo smele (ženske namreč) v vojaške šole. Zakaj sedaj ne sme postati mlada ženska poročnik, major itd?« Na te ugovore odgovarja list »Komsomolskaja Pravda«, da je poslanstvo ženske v skrbi za otroke, za družino in v slučaju vojne za oskrbo ranjenec.

Beleženo ne rabi nobenega komentarja. Iz najnovejših zakonskih osnutkov lahko vsakdo uvidi, da skušajo komunisti vrniti družini cilj in namen, ki jo je držal krepko po koncu pred njihovim obstojem red teptajočim nastopom.

Marksizem in židovi.

Židov dr. Edmund Wengraf je napisal v židovskem listu »Das neue Wiener Journal« sledeče:

Vsem je znano, da je moč avstrijskega marksizma počivala politično na židovskih glasovih. Židovska inteligenca zavzema v socialističnih vrstah odločilna mesta. Glavni vodje na zborih, glavni parlamentarci, teoretiki in praktiki, voditelji socialističnega tiska, mladine, so-

cijalne oskrbe, vsepovsod in na prvem mestu — naš židovski rod! Da to moremo razumeti, moramo pomisliti, da je tudi naš začetnik Karl Marks iz stare rabinske družine...

Socializem je židovska ideja, stara misel, zrušiti vrednote, zrušiti lastnino, ustvariti nered in tako najugodnejše možnosti za izkoriščanje...

Veza med socialisti in komunisti.

Vedno znova se prikazuje zveza med komunisti in socialisti v vseh državah, kjer morajo le to javno pokazati. Če se kaj spreje, kakor tu in tam čitamo, je le zaradi tega, ker ne morejo vsi na oblast in zato ustanavljajo nova mesta. Tako ima sedaj tudi Francija kar 36 ministrov. Kjer le morejo, napravijo skupne kandidatne liste, tako v občinah, pa tudi v

državah. V vseh teh državah pa se delavstvu godi veliko slabše, kakor v državah, kjer je red. V najbolj socialističnih državah je največ štrajkov, največ neredov, ker je največ krivic. Tudi tam, kjer se ta zveza zaradi političnih razmer še prikriva, ista obstoja. V Jugoslaviji vedno bolj vidimo, da je socializem samo skrivališče za gotove ljudi, ki niso nič drugega kakor komunisti.

litničnega izpodkopavanja. Krščansko delavstvo ne bo odnehalo v svojih zahtevah po pravičnih mezdah in delovnih pogojih, da bo delavec lahko v materialnem in moralnem pogledu sodeloval kot činitelj

narodnega občestva, nikoli pa ne bo pristal na to, da se naj iz golih političnih razlogov v prid Moskve ustvarja položaj, ki mora v vsej svoji nujnosti voditi v propast.

Najgrši diktatorji!

Dokler so komunisti potrebovali delavstvo, da jih spravi na svoje stroške in svoj riziko na politične prestole, dotedaj so jim pridigovali, da je treba uvesti diktaturo proletarijata. Dejali so delavstvu, da bo samo tedaj imelo uspehe, če se upre vsem drugim stanovom, če uvede brezobziren razredni boj, če uvede pravo delavsko diktaturo.

Ker so videli, da so se fašisti od njih tudi naučili, kaj je diktatura in kako se da v času diktature lepo izkoriščati položaj v vsakem oziru, so začeli pridigovati svobodo. Danes so jih polna usta samo o svobodi. S to propagando za svobodo skušajo zakriti svoj pravi namen in to je diktatura nekaterih.

Komunisti niso uvedli niti diktature delavstva niti svobode naroda. Uvedli so samo nekaj in to je diktaturo posameznih komunističnih vodij. Ti so se nastanili v dvorinah pregnanih kraljev in sami ravno tako živijo, če ne še bolj razkošno, kakor so prej živeli kralji. To dokazuje Španska, kjer je delavstvo sedaj nemirno v prvi vrsti zaradi tega, ker vidi, da so se oblasti, polastili ljudje, ki jim je bilo samo za zapuščene kraljeve dvorce. Isto velja že leta v Rusiji. Tu vlada diktatura, kakršna ne vlada v nobeni fašistični državi. Kdor se ne pokorava, izgubi eksistenco, izgubi vsako pravico kot državljani, je prosto izpostavljen izkoriščanju in v vsakem oziru nezaščiten napram krivicam.

Dokler so v opoziciji, zahtevajo demokracijo, zahtevajo, da mora ljudstvo odločati, ko pridejo na vlado, zahtevajo, da ljudstvo ne sme v ničemer kritizirati delovanja njihovega, ne pustijo niti volitev niti kake druge sledi o demokraciji.

Zahtevajo sedaj svobodo govora in tiska in svobodo vesti. Ko imajo moč, zahtevajo ves tisk, ki jim ne služi stoddostno, preganjajo vsakega, ki le kaj malega reče o njihovem režimu, svobodo vesti pa poznajo na tak način, da podirajo cerkve, da teptajo vsako sled svobodnega verskega udejstvovanja.

»Delavska fronta« je zoper fašizem, zoper vsako diktaturo, tudi zoper komunistično diktaturo. Fašizem je nastal kot odpor proti komunistični diktaturi in je ravno tako krivičen, kakor je krivičen komunistični, če tudi se ne imenuje kot fašizem, pa ni dejansko popolnoma nič drugega.

V naši državi gremo naproti demokraciji dobi. Narod je nosilec svoje usode, narod naj o njej odloča, narod naj živi svobodno! Ta svoboda se ne sme izrabljati, v svobodi se ne smejo goditi krivice, v svobodi ima vsak pravico, da se bori za mesto na soncu. Zato tudi tukaj odklanjamo diktaturo, ki jo hočejo uvajati nad delavskimi vrstami jugoslovanski marksisti. Dobro nam je znano, kako se godi v tej ali drugi tovarni. Samo z nasiljem nad mirnimi tovariši se uveljavljajo nasilni marksisti. Toda tudi te diktature mora biti enkrat konec!

Ruski komunisti blamirani.

Sedanji diktator Rusije Stalin je pripravil novo ustavo, kjer zopet zaščiti privatno lastnino. Spoznali so sami, da po njihovem receptu ne gre. Danes je ostal samo še en del komunističnega programa in to je kulturni boj zoper vero. Zanimivo je to, da se v Evropi najdejo ne delavci, ampak intelektualci, ki nasedajo starim načrtom komunizma, katerega mora on sam v praksi opuščati. Temelj komunizma so sami morali zrušiti! Nam pa gotovi agitatorji še vedno prorokujejo blaženstvo komunističnega raja.

Delavci!

udeležite se 28. in 29. junijata 1. Slomšekovih praznikov v Mariboru.

Politične vesti.

Sestanek vladarjev Male antante v Bukarešti je vzbudil v vsem političnem svetu največjo pozornost, zlasti ker je z njim v mednarodno najbolj napetih časih povdarjena na svečan način popolna solidarnost vseh treh držav Male zveze, ki je tembolj tehtna, ker se opira ob enem na enotnost Balkanske zveze. Romunska prestolnica je sprejela na izredno veličasten način našega kneza namestnika Pavla in čehoslovaškega predsednika Beneša. Posvetovanje vladarjev so se vršila v dvorcu Skrovište blizu Bukarešte. Sestanek vladarjev je znova potrdil, da je Mala zveza danes čvrsta in enotna bolj kakor kdaj prej. To je bil tudi glavni namen sestanka.

Jugoslovanski minister dr. Behmen je napravil potovanje v Turčijo ter je prispeval v glavno mesto Ankaro, kjer je bil slovesno sprejet.

Tudi pri nas bi radi imeli »Ljudsko fronto«. V zadnjem času se v Jugoslaviji živahno pripravljajo ustanovitev takoimenovane »ljudske fronte«, ki naj bi imela enake namene, kakor »ljudska fronta« v Franciji. »Neka skupina izobražencev«, piše »Politična smotra«, »v zadnjem času živahno deluje v vrstah srbskega dela združene opozicije za ustanovitev »ljudske fronte«. Ti izobraženci so večinoma iz vrst bivše republikanske stranke in levega krila zemljoradnikov. Žele, da na čelo tega gibanja pridejo novi ljudje, ki v javnosti še niso opredeljeni kot poklicni politiki. Vsled tega v vrstah združene opozicije gledajo njihovo delo z veliko opreznostjo, ker prevladuje mnenje, da je ta akcija naperjena v prvi vrsti proti strankarskim prvakom izvenparlamentarne opozicije.«

V Avstriji se pripravljajo spremembe. Sušnikov obisk pri Musoliniju bo imel za posledico najbrže neke izpremembe v avstrijski notranji politiki. Vlada pripravlja obsežno amnestijo za vse politične zločince ter bodo izpuščeni vsi narodni socialisti iz zaporov.

Češki hitlerjevci se puntajo. V hitlerjevski Nemški sudetski stranki Henleina je prišlo do težkega notranjega konflikta. Po Hitlerjevem vzgledu se je zahtevala tudi od pristašev sudetske stranke slepa pokornost, kar pa je izzvalo v vrstah najuglednejših pristašev stranke odpor. Na Češkoslovaškem je pač vpliv demokracije premočan, da bi si pustili ljudje tako brezmejno komandirati. Posledica tega je bila, da sta poslanca Kaspar in Liebl potegnili z opozicijo. Sedaj pa se je že cela vrsta krajevnih organizacij te stranke jima pridružila.

Spremembe v italijanski vladi. Dne 9. junija je odstopil Mussolini tri ministrstva, katera je doslej vodil poleg še petrih, svojim najozjim sodelavcem. Na Mussolinijev predlog je kralj imenoval za zunanjega ministra dosedanega ministra za tisk in propagando grofa Ciana, ki je Mussolinijev zet in je bil letalski oficir v abesinski vojni. Poslanec Alfieri je prevzel ministrstvo za tisk in propagando, ki ga je doslej vodil kot državni podtajnik, ko je bil grof Ciano v vzhodni Afriki. Poslanec Lantini je imenovan za korporacijskega ministra. dosedanji državni podtajnik v ministrstvu za kolonije Lessona pa za kolonijalnega ministra. Dosedanji državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Suvich je izločen iz vlade. Mussolini sam je še obdržal ministrsko predsedstvo in ministrstvo vojne. mornarice in letalstva.

Italija se je sporazumela z Nemčijo. — Senzacija v mednarodnem svetu so povzročila poročila pariških listov o spravnem sporazumu med Mussolinijem in Hitlerjem. Baje je Nemčija pripravljena trajno priznati neodvisnost Avstrije, Italija pa bo zato podpirala Nemčijo, da se ji vrnejo kolonije. Ob enem bo Nemčija podpirala Italijo v borbi proti sankcijam.

Blumove težave. Nova francoska vlada se je predstavila parlamentu in predsednik Blum je pri tej priliki prečital svojo poslanico, ki je polna lepih obljub. Predvsem obeta amnestijo, 40urni delavnik in kolektivne pogodbe za delavstvo, nova javna dela, poddržavljenje vojne industrije, revizijo zasilnih uredb, spremembo statuta Francoske banke itd. Navzlic temu vsemu pa so Blumovi prijatelji komunisti svojemur socialističnemu sodruhu spretno postavili nogo z ogromno delavsko stavko, ki se je razširila na večino podjetij in rudnikov po celi državi. Blum si krčevito prizadeva, da bi ustavil stavkovno gibanje, vsi njegovi napor pa so bili dosedaj zaman. Čisto očividno mu komunisti čisto nalašč delajo težave, da bi tako še bolj oslabili vpliv socializmov na delavske mase.

Belgija še nima vlade. Tudi socialisti Vandervelde je moral vrniti kralju mandat, ker ni mogel sestaviti vlade. Medtem so se vršile v Belgiji tudi volitve v pokrajinske zbornice, pri katerih je stranka rexistov še bolj napredovala, kakor pri državnoborskih volitvah. Mandat za vlado je sprejel sedaj vodja katoliške stranke Van Zeeland.

Neguš je razočaran. Abesinski cesar je mislil, da bo samo že s svojo navzočnostjo v Londonu in Zenevi prisilil Italijane, da mu vrnejo državo nazaj. Sedaj pa doživlja neprestana razočaranja. V Londonu so ga Angleži sicer zelo prijazno sprejeli ter mu prebivalstvo iz jeze nad Italijo vedno prireja navdušene manifestacije, to pa je tudi vse. Dosedaj ga je v imenu angleške vlade obiskal samo zunanji minister Eden, zagotavlja pa se, da je napravil to samo iz vljudnosti.

Položaj v Palestini se je silno poostril. Stavka je sicer začela popuščati, zato pa so vedno bolj pogosti bombni atentati na razna javna poslopja. Tudi ceste in železnice so Arabci poškodovali, blizu Jeruzalema so poglani v zrak železniški most, prerežali pa so vse brzojavne napeljave v deželi. Nemiri se nadaljujejo v takem obsegu, da imajo že izgled prave revolucije. Arabci so odlično oboroženi ter dobivajo orožje iz inozemstva. Anglija je zaprla sedaj vso mejo ob Transjordaniji, da bi preprečila tihotapstvo orožja. Arabsko gibanje je zajelo tudi Sirijo, ki jo upravlja Francija.

Nova ustava v Rusiji. Rusija vedno bolj opušča prvotne komunistične nazore o ureditvi države. Sedaj namerava uvesti novo ustavo, po kateri bo imela spodnja in zgornja zbornica. Senat bo štel 200, zbornica pa 600 poslancev. Letno bo dvoje po 60 dni trajajočih zasedanj. Število republik, ki so vključene v sovjetski državi, se poviša od 7 na 11 ter bodo dobile tudi večjo samoupravo. Predsednik države se voli na 5 let. Volilno pravico oboje vsi državljani, ki opravljajo katerokoli delo, tudi bivši oficirji in uradniki carske Rusije. O diktaturi proletarijata v novi ustavi ni več govora, pač pa se ne kajkratno omenja beseda »demokracija«.

Perzijski šah Riza Kan se pripravlja na obisk v Evropi. Obiskal bo tudi našo prestolnico.

Pred usodnim spopadom na Kitajskem. Med Kitajci vedno bolj narašča razpoloženje za vojno proti Japoncem. Zlasti med mladino se širi protijaponsko razpoloženje, ki je posebno živo v južni kitajski državi, ki spada pod Kanton. Kantonska vlada se pripravlja, da napove vojno Japoncem, obenem pa pritiska na nankinško vlado, da bi se ji pridružila. Kantonci namreč ne morejo drugače do Japoncev, kakor skozi pokrajine nankinške vlade. Nankinški diktator Čangkajšek pa je odločno proti vojni, ker se boji poraza.

Amerika zvišuje davke. Ameriški senat je sprejel novo davčno reformo, s katero se bo povečal donos državnih dohodkov za skoraj eno milijardo dolarjev.

Mariboru na Tržaški cesti motociklist E. Wagner ob zadnji del tovornega avtomobila. V priklopi motornega kolesa sta se vozila zlatar Ivan Pfranzel in njegova nevesta. Suneč je vrgel vse tri na tla. Emil Wagner se je poškodoval po obrazu in nogah, Pfranzel je dobil pretres možganov in njegova zaročenka večjo rano na glavi.

Obešenega so našli v Mariboru v Wolfovi ulici 51letnega strojevodjo Franca Bučovnika.

Nevarne poškodbe mesarja. Tele je po telnilo v 20 m globoki prepad na Pohorju Ivana Jemeca, mesarja iz Hoč pri Mariboru. Pri padcu se je Jemec težko poškodoval.

Kaznjene pobegnil. S kaznilniškega posestva pri Sv. Miklavžu pri Mariboru je pobegnil kaznjene Rudolf Podpečan, ki je prestajal zaporno kazen 2 let radi tatvine.

Nesreča mizarja v falski elektrarni. V elektrarni Fala je bil zaposlen 54letni mizar Ignac Lederer z Janzeve gore. Pri delu ga je najbrž električni tok tako udaril, da leži že nekaj dni nezavesten v mariborski bolnici.

Težke opekline sedemletne deklice. Sedemletna Matilda Gradišnik iz Selnice ob Dravi je pomagala v gozdu oglašarju. Preveč se je približala ognju, vnela se je na otroku obleka in s hudimi opeklinami po cellem telesu so ga oddali v mariborsko bolnico.

Tatvina perila. Neznane je izmaknil pri sušenju za 1500 Din perila veleposestniku Viktorju Glazerju na Smolniku nad Rušami.

Žrtve pretepev. V Radvanju pri Mariboru je prišlo v noči na zadnjo nedeljo do pretepa, v katerem je bilo obklanih 7 oseb. 25letni monter pri mestnem električnem podjetju Hugon Markon jo je tako izkupil, da se je moral zateči v mariborsko bolnico. — S smrtno nevarnimi poškodbami so spravili v bolnico v Mariboru Konrada Maherja, mesarskega pomočnika od Sv. Lenarta v Slov. goricah. V nočni uri sta ga obdelala dva z noži, da je obležal v krvi na cesti. — Na sedmini v Vrtečah pri Sv. Krištofu je dobil dninar Jakob Ožek s koli in z noži močne poškodbe in so ga morali odpredati v bolnico v Celje.

Cesta iz Marije Beke pri Hočah na Pohorje je že tako daleč dograjena, da bo mogoče v par tednih z avtomobilom do Pohorskega doma, oziroma do Mariborske koče.

Pri guganju se ubil. Peter Krelj, 19letni pastir pri Alojziju Germutu na Spodnji Kapli pri Breznu ob Dravi, si je napravil gugalnico in jo pritrdil za tram. Pri guganju se je tram odtrgal in tako priletel na fanta, da je obležal mrtev.

Kar dva utopljenca na jezu v Fali pri Mariboru. Drava je prinesla na falski jez kar dva utopljenca. Gre za truplo Jakoba Černa, tesarja iz Dravograda, in za truplo neke 16—18letne dekline.

Trafikant invalid podlegel skoku iz avtomobila. V naloženem tovornem avtomobilu marenberškega prevoznika Rutarja se je peljal Franc Pogorelec, trafikant iz Marenberga. Na klancu pri Sv. Ožbaltu se je Rutar izognil vozniku ter kolesarju in se je pri tem avto precej nagnil. Radi nagiba avtomobila je odprl F. Pogorelec vrata, skočil iz vozila na tredo cesto in je obležal nezavesten. Po prepeljavi je umrl v mariborski bolnici. Ponesrečeni, ki je bil 80% invalid, zapuščal ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Ubil se pri padcu s šupe. V Počehovi št. 21 pri Mariboru je hotel v senu na šupi prenočiti 73letni občinski revež Franc Žunko iz Št. Ilja v Slov. goricah. Padel je skozi luknjo in drugo jutro ga je našel viničar Matija Zvir mrtvega na cementnih tleh.

Z vžigalicami se igrajoči šestletni sinček zancev Matije in Neže Mohorko na Ptujski gori je zanetil ogenj, ki je upepelil 15.000 Din vredni škedenj.

Pri košnji trave ga zadela kap. Travo se je podal kosit posestnik Franc Horvat iz Vitomerceva pri Ptuj. Ker se ni vrnil domov, so ga šli iskat. Našli so ga mrtvega, zadetega od kapi.

Pojasneno ozadje smrti neznane utopljenca. Poročali smo o najdbi neznane mladega utopljenca, katerega je prinesla Mura iz Avstrije na jez papirnice na Sladkem vrhu ob severni meji. Rane na glavi so kazale na morebitni zločin. Sedaj so dognali identiteto. Utopljenec je 23letni graški vseučiliščenik Henrik Griesriegel. V Gradcu je skočil v Muro za samomorilecem, da bi ga rešil. Pri skoku v vodo je priletel z glavo ob kamen in utonil.

Podlegel zastrupljenju krvi. Brezposelni 25letni trgovski pomočnik Ivan Jug iz Podvinca pri Ptuj je padel s kolesa in se poškodoval na dlani. Ni poiskal takoj zdravniške pomoči in radi tega je podlegel zastrupljenju v ptujski bolnici.

V preiskavi, ker je osumljen, da je ubil mačeho. V Andrijancih v Prekmurju se je odigrala v Matuševi hiši žalostna družinska zaloigra. Lajoš Matuš se je vrnil iz Amerike z ohromelimi nogami. Pod streho ga je vzel njegov polbrat, s čemur pa ni bila zadovoljna Lajoševa mačeha Ana in so bili prepripi na dnevnem redu. Ko so odšli domači zjutraj na polje, je ostal Lajoš z mačeho sam v sobi in je prišlo do prerakanja. Med prepripi je stopila mačeha k njemu, ko je sedel za mizo, ga prišla za rokam in ga začela vleči iz sobe, češ da ga bo zaprla v drvarnico. Vzela mu je tudi palico, brez katere se ne more premikati. Da se ubrani starke, jo je z vso močjo sunil od sebe. Žena je padla na hišni prag, udarila z glavo na cementna tla in obležala mrtva. Tako izpoveduje Lajoš. Raztelesenje je pokazalo, da je pokojna Ana Matuševa imela na glavi kar pet velikih ran. Zadnja polovica leve temenice je bila čisto zdrobljena. Očitno je, da so od samega padca tako hude poškodbe nemogoče. Preiskava se nadaljuje.

Ustrelil se je v Placarju pri Ptuj 70letni prevzitar Anton Sever.

Kmalu iz svobode pod ključ. Na binkoštni ponedeljek sta pobegnili iz zaporov sreskega sodišča v Konjicah 21 letni Jože Vengust in 25 letni Jože Habjan, delavca z Ljubecne pri Celju, ki sta bila v preiskovalnem zaporu zaradi nekih tatvin. Za beguncema je bila izdana tiralica, na podlagi katere ju je celjska policija izsledila v celjskem parku, ko sta pravkar pisala dve pismi. Oddali so ju v zapore okrožnega sodišča.

Smrtna nesreča pri razobešanju perila. 45letna posestnikova žena Marija Kolar iz Drenskega rebra v župniji Pilštajn pri Kozjem je razobešala perilo. Padla je pri tem delu z lestve in si zlomila desno nogo. Prepeljali so jo v celjsko bolnico, kjer je podlegla poškodb.

Dijamantno poroko sta praznovala v Radovljici g. Jožef Tepina in njegova žena Ivana. Jubilat, ki se je rodil 1. 1850 v Stražišču pri Kranju, je služboval do svoje upokojitve kot vodja radovljiške postaje.

65letnico obstoja je obhajalo zadnjo nedeljo v Celju tamošnje gasilno društvo z blagoslovitvijo novega rešilnega avtomobila.

Z lizolom smrtno zastrupljenega so našli v Ljubljani na starem gradu 31letnega mestnega delavca Mihaela Cimpermana.

Vlomilca so imeli kapucini v Škofji Loki. Neznane je izpraznil predal, v katerem so imeli kapucini denar za sv. maše. Odnesel je 285 Din. Vlomilec je tudi v cerkvi nasilno odprl vse nabiralnike, katere so pa kapucini sami izpraznili eden dan pred nezaželjenim obiskom.

Ponarejeni 10dinarski kovanci so se pojavili v okolici Laškega in Celja. Orožniki so dognali, da je ponarejevalec Pankrac Kobe, bivši delavec v kemični tvornici v Hrastniku, ki je pozneje samostojno izdeloval v Laškem črnilo in čistilo za čevlje. Prijeli so Kobetovega pomagača, njega samega pa še iščejo. Falsifikati so bili slabo ponarejeni.

Zaposlenost pri gradnji ceste preko Slačnika v Trbovlje. Na omenjeni cestni zvezi so zaposlili 58 delavcev, polovico iz Zagorja, polovico iz Trbovelj. Konec meseca bodo zaposlili še nekaj delavcev. V prvi vrsti so bili sprejeti oženjeni brezposelni delavci. Mezda znaša 2.50 Din na uro. Zaposlili so tudi nekaj brezposelnih samskih delavcev. Delo bo trajalo približno dve leti in je bil od celotnega proračuna 2.000.000 Din že nakazan znesek 300.000 Din. Cesta bo banovinska prve stopnje in bo velikega pomena za tujski in splošni gospodarski promet.

Izpred sodišča. V Celju so dajali dne 9. junija pred sodniki odgovor posestniški sinovi: Simon Sevek, Vivot Alojzij in Janez Kotnik, vsi doma iz Oplotnice pri Konjicah. Obtoženi so bili, da so 26. marca z noži obklali čevljarskega pomočnika Viktorja Potočnika tako, da je umrl. Vivot in Sevek sta bila obsojena vsak na 5 let robije, Kotnik je bil oproščen. — Istega dne kakor v Celju se je vršila v Mariboru obravnava proti 37letnemu sedlarju Ferdinandu Kukovcu iz Hajndla, ki je 26. aprila z bosanskim nožem zaklal kmečkega fanta Štefana Vintarja. Kukovec se je izgovarjal s silobranom in pijanostjo ter je bil obsojen na pet let težke ječe.

Smrtno nevarno obklal ženo. V št. Vi du pri Lukovici pri Domžalah sta živela v prepiru zakonca Viljem in Zora Jerin. V razkačenem stanju je mož 9. junija na večer zagrabil nož in je tako obklal svojo ženo, da so jo pripeljali v najbolj resnem stanju v ljubljansko bolnico.

Letošnji maj je bilo samo 10 dni brez dežja.

Domače vesti.

Ljubljanski podžupan umrl. V Ljubljani je umrl tamošnji g. podžupan Evg. Jarc. Rajni, ki je dosegel komaj 58 let, je bil po prvotnem poklicu profesor. Zgodaj se je posvetil političnemu življenju. Pod Avstrijo je bil državni in deželni poslanec ter eden najozjih sodelavcev blagopokojnega dr. Kreka. Zadnja leta je bil v Ljubljani vsestransko delaven podžupan.

Smrt vpokojenega načelnika železniške direkcije. V Ljubljani je preminul v starosti 57 let vpokojeni načelnik ljubljanske železniške direkcije gospod Ernest Vargazon.

Kapi je podlegel 8. junija zvečer v gostilni v Vetrinjski ulici v Mariboru gosp.

Viktor Kovač, novinar. Rajni je bil pred vojno vodja srebrnega rudnika v Dalmaciji. Po prevratu se je stalno naselil v Mariboru, kjer se je bedno preživljal z dopisovanjem za graške liste.

Občni zbor Pokojninskega zavoda. V dvorani Trgovskega doma v Ljubljani se je vršil pretekli teden občni zbor Pokojninskega zavoda za nameščence. Lani je imel Pokojninski zavod 10.588 zavarovancev pri 2566 delodajalcih. Število zavarovancev se je napram prejšnjemu letu povečalo za 5%, število delodajalcev pa za 1%. Premijska rezerva v treh oddelkih znaša 369 milijonov Din.

Če zadene motorno kolo ob tovorni avtomobil. Zadnjo nedeljo zvečer je zadel v

Železničarska poročila

RAZMERE V PODPORNEM DRUŠTVU ŽELEZNIČARJEV SO ZOPET UREJENE.

Preteklo nedeljo dne 7. junija dopoldne se je vršil v veliki Unionski dvorani v Mariboru po sedemletnem presledku zopet redni občni zbor Podpornega društva železničarjev v Mariboru. Med našimi železničarji je to najmočnejša organizacija, ki šteje 12.000 članov ter razpolaga z večmilijonskim premoženjem. To je bilo menda tudi vzrok, da je dobilo društvo pod bivšim slavim JNS režimom komisarjat, dotedanji izvoljeni odbor pa je bil razrešen. Kako je gospodaril komisarjat do novembra leta 1935, je pokazalo poročilo o reviziji tedanjega poslovanja, ki je bilo prečitano na občnem zboru ter je izzvalo med zborovalci viharje ogorčenja. Šele pod novo vlado je zasijalo tudi za društvo solnce svobode. Novembra leta 1935 je bil imenovan za komisarja g. Ivan Wurzinger, ki je z velikim taktom in spretnostjo privedel društvo zopet v normalne razmere. Decembra je bil komisarjat ukinjen in vodstvo društva izročeno svoječasnemu izvoljenemu odboru. Zborovalci so imeli tako šele po sedmih letih priliko dati razrešnico odboru, ki seveda ne odgovarja za gospodarstvo pod komisarjatom, s katerim so člani temeljito obračunali. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Simon Lorger, tajnik Pšeničnik Anton, blagajnik Wurzinger Ivan, odborniki: Majer, Zagernik, Štajer, Menih, Krajnik, Lederhas, Kragl, Pavlič. Revizorja sta Franček in Golob. Odbor bo pa vodil posle le začasno, ker je sprejel občni zbor tudi nova pravila, ki predvidevajo volitve po proporcionalnem sistemu, dočim je do sedaj veljal večinski sistem. Živahna razprava se je vršila tudi glede znižanja podpore. Banska uprava zahteva kapitalno kritje, kar pa je zaenkrat nemogoče izvesti. Zaradi tega se je sklenilo, da se znižajo podpore v vseh štirih kategorijah za 20%. Praksa bo pokazala, ali se bo dalo na ta način doseči ravnovesje med izdatki ter dohodki. Zvišanje mesečne članarine so zborovalci odklonili, saj jedva zmorejo sedanje prispevke. Soglasno je bil odobren tudi sklep, da se kupita obe železničarski hiši Občekoristne stanovanjske zadruge na Dunaju, za kateri se je toliko potegovala Tumpejeva stanovanjska zadruška, pa sta bili po zaslugi kluba železničarjev JRZ v Mariboru, osobito šenjegovega predsednika g. Ivana Wurzingerja, ohranjeni železničarjem, katerim po pravilih tudi pripadajo. Društvo v bodoče ne bo delilo nobenih podpor in ne bo dajalo predujmov. Ob zaključku so zborovalci še sklenili, da se morajo izslediti imena onih 5 članov, ki so podpisali svoječasn predlog, da se razpusti društveni odbor ter uvede komisarjat. Glasom sklepa občnega zbora se morajo ti člani takoj izključiti.

V Celju so tekstilci zopet stavkali. Nedavno so imeli v celjski tekstilni tovarni Bergman delavsko stavko, ki je bila hitro likvidirana. Preteklo soboto popoldne pa je nenadoma izbruhnila stavka zopet v tekstilni tovarni Elka (lastnik g. Kudzis). Do stavke, ki je trajala samo v soboto popoldne je prišlo zaradi odpusta 1 delavke. Pogajanja so hitro ugodno potekala in so bila zaključena že isto soboto zvečer. Tudi v tekstilni tovarni Metka (lastnik g. Weinberger) se delavstvo precej pridno giblje. Vršila so se pogajanja med zastopniki delavstva in podjetjem. Delavstvo zahteva zboljšanje svojega položaja.

Stavka tekstilnih delavcev končana po 39 dneh. Dne 6. junija popoldne je bil dosežen končni sporazum med delavstvom varaždinske tekstilne industrije in med vodstvom tvornice. Za 11. uro predpoldne je sklical mestni načelnik dr. Miljkovič konferenco, katere so se udeležili na eni strani zastopniki HRS (Hrvaškega Radniškega Saveza) in URS (Udruženi Radnički Savez); na drugi strani pa generalni ravatelj Polak in obratovodja inženir Damaška. Po dvehurnem posvetovanju je bil dosežen naslednji sporazum: 1. Najkasneje v osmih dneh po zopetnem pričetku dela morajo biti vpeljeni po vseh oddelkih tvornice akordni tarifi, kakor so bili v veljavi en teden pred izbruhom stavke. 2. Delavski zaupniki prista-

nejo na povišek mezd, za katere se je odločilo vodstvo tvornice v svoji 16. maja na bansko upravo odposlani spomenici; najmanjša mezza znaša 3 Din na uro. 3. Začetna plača za zasebne uradnike se določi na 150 Din tedensko. Pavšalni znesek 3500 Din se razdeli na zasebne nastavlence v tvornici, ki imajo na teden do 700 Din. 4. Vsi delavci in nastavlenci morajo biti zopet nastavljeni; nikdo ne sme biti odpuščen, ker se je udeležil stavke. 5. Najkasneje v dveh mesecih bode sklenilo podjetje z delavskimi zaupniki kolektivno pogodbo. 6. Če bi se pa obrat skrčil, ne sme podjetje odpustiti delavcev, ampak mora v vseh oddelkih skrajšati delovni čas. Stavka, ki je trajala 39 polnih dni, je s tem zaključena.

Iz rudarskih revirjev

Država ne bo znižala nabavk premoga. Vprašanje razdelitve državnih nabavk premoga je viselo že od začetka leta kot sekira nad glavami naših rudarjev. Vsi strokovni uradi so zahtevali, da se zniža državna nabava premoga v Sloveniji za najmanj 4000 ton. Oba slovenska zastopnika v vladi sta se tej zahtevi krčevito uprla. Znale so tudi ponovne deputacije slovenskih rudarjev, številne konference in nastopi slovenskih ministrov radi koristi in zaščite našega rudarskega delavstva. Sedanja razdelitev ne samo da ne predstavlja nikakega znižanja napram lanskemu letu, ampak celo povišanje. Slovenski rudniki bodo po tej razdelitvi dobavili sledeče kontingente: glavni rudnik TPD 26.600 ton, to je 1600 ton mesečno več kot lansko leto, in Kočevje 1000 ton, to je za 20 ton mesečno več kakor prejšnje leto. Ostali slovenski rudniki bodo dobavljali iste količine, kakor lansko leto. Celotno znaša povišek kontingenta napram lanskemu letu 1800 ton. — Za uspeh, da je do neke mere rešeno vprašanje nabav premoga iz naših rudnikov, se imajo naši delavci res zahvaliti našima slovenskima ministroma. To povišanje bo pri največjem rudniku TPD doneslo mesečno le en delavnik več pri sedanjih proizvodnji. Rudar bo v letnih mesecih zaposlen največ le 13 delavnikov mesečno.

ZA OMILJENJE BREZPOSELNOSTI.

Iz milijardnega posojila, določenega za velika javna dela, ki naj bi tudi v naši državi omilila naraščajočo brezposelnost, je dobila Slovenija 33 in pol milijonov dinarjev za modernizacijo in popravila naših najvažnejših cest. Lani je padla odločitev, naj se tlakuje cesta Ljubljana—Kranj, za kar je bilo dovoljenih 20 milijonov dinarjev. Direktni zvezi Ljubljane z morjem naj bi služilo popravilo obstoječe ceste, ki gre iz Ljubljane čez Skofljo — Kočevje in Brod na Kolpi do Delnic, za kar je bilo določenih za ceno, ki gre po dravski banovini, 8 in pol milijonov dinarjev. Tretja cesta, ki naj bi se modernizirala, pa bi naj bila zveza št. IIj — Maribor za 5 milijonov dinarjev.

Tobačni delavci pristopajo v Zvezo združenih delavcev.

Zveza združenih delavcev si je po kratkem obstoju med slovenskim katoliškim delavstvom pridobila velike simpatije, ki se izredno lepo odražajo na posameznih ustanovnih občnih zbora novih postojank.

V torek dne 9. junija t. l. se je vršil v Zadrugi kleti na Kongresnem trgu 2 v Ljubljani ob petih popoldne ustanovni občni zbor »Podružnice tobačnega delavstva Zveze združenih delavcev v Ljubljani«, ki je potekel ob ogromni udeležbi tovarišev in tovarišic tako prisrčno, da je bilo nekaterim »nepovabljenim«, ki so bili tudi navzoči na občnem zboru, kar neprijetno in vroče. Občni zbor je otvorila tov. Majce in pozdravila vse navzoče in oba zastopnika centralne organizacije tov. Smersuja in tov. Prežlja.

Tov. Smersu Rudolf je v krasnih in udarnih besedah pozdravil novo ustanovljeno organizacijo, ki je postala nerazdružen od celotne Zveze združenih delavcev. Povedal je, kaj je strokovna organizacija, kakšne cilje zasleduje, kakšna so njena pota in sredstva. ZZZ sloni na temeljih, ki jih je postavil pok. dr. Krek, na temeljih, ki sta jih postavila velika socijalna papeža Leon XIII. in Pij XI. s svojima enciklikama. V ZZZ vstopi lahko vsak, ki je naš, ki nam enako misli in čuti, ki hoče, da bo zmaga tudi v strokovnem delu naša ideja, ideja pravice in ljubezni. Končno je pozval vse navzoče, da naj trdno stojijo za principi, ki jih bo osvojil in postavil občni zbor, kajti le v discipliniranosti članstva bomo dosegli prave in trajne uspehe. — Za to-

varšem Smersujem, katerega govor so navzoči sprejeli s ploskanjem v svoja srca, je tov. Preželj France prebral društvena pravila in navzočim povedal, v katerem okviru se organizacija lahko giblje.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen sledeči odbor, ki se je takoj po občnem zboru konstituiral: predsednik Škulj Ivan, podpredsednik Jemc Franc, tajnica Majce Ivana, blagajničarka Inglič Antonija, odborniki: Sušnik A., Suštar Al., Kosec Iv., Hvale M., Petrič Al. V nadzorstvo sta bila izvoljena tov. Kozamernik Franc in Udovič Marija.

Pri predlogih je bil sprejet soglasno predlog tov. Prežlja o obvezni naročbi »Delavske fronte«, glede članarine centrali in za podružnico, glede izdelave pravilnika o podpiranju brezposelnih in bolnih članov. — Pri slučajnostih predlaga tov. Hvale, da naj odbor takoj izdela spomenico glede novega pravilnika o plačah, ki bo v najkrajšem času stopil v veljavo. Vse nedostatke in krivice in sprejembe naj se pošljejo na pristojna mesta v Belgrad.

Občni zbor je bil zaključen z željo vseh navzočih, da naj se članstvo obrača v vseh zadevah izključno na odbor organizacije, da bo organizacija vedno obveščena o vseh zadevah, ki se tičejo pravic članov. Ob šestih zvečer, ko je bil občni zbor zaključen z vzklikom »Bog živi!«, se je okrog 100 udeležencev mirno razšlo na svoje domove, prepričani, da so sodelovali pri ustanovitvi potrebne organizacije, ki bo znala braniti pridobljene pravice delavstva, in mu izvajala še novih pravic.

Prosveta in delavsko vprašanje.

Preteklo nedeljo je bil v Šoštanju velik prosvetni tabor, ki je imel prav poseben značaj. Vsi govorniki so namreč poudarjali, da naj postane naša katoliška slovenska prosveta — socijalna prosveta, ki naj reši našega delavca iz rok grabežljivega kapitalizma in iz rok brezbožnega in lažnjivega marksizma.

V tem pogledu je bil posebno značilen govor, ki ga je imel glavni govornik iz Ljubljane g. Smersu Rudolf in ki je povedal to-le: Kar imamo Slovenci dobrega in velikega, za vse to se imamo zahvaliti naši slovenski katoliški prosveti. Iz prosvetnih društev so izšli vsi naši veliki slovenski možje, pionirji in borci za kulturne, gospodarske in politične pravice slovenskega naroda. Prosveta je odprla oči našemu ljudstvu, da se je zavedlo svojih pravic in svoje moči, in vrglo raz sebe vse verige in je krepko obračunalo z vsemi notranjimi in zunanji sovražniki. Katoliška prosveta ima nemalo zaslug pri tem, da se je naš kmet osvobodil iz rok liberalnih oderuhov. Ali pa je danes čas, da sede naša prosveta na svoje lavorice in z zadovoljstvom ter prekrizanih rok opazuje to ogromno delo, ki ga je opravila? Nikakor ne! Našo prosveto čaka še mnogo novega dela. Katoliška prosveta mora rešiti socijalno vprašanje našega človeka, mora postati slovenska katoliška socijalna prosveta. Slovenija postaja vedno bolj delavska; slovenska vas ni več izključno kmečka, ampak je postala delavsko-kmečka. V teh vaseh je vedno več revščine in brezposelnosti. Kapitalizem stega svoje roke med nas, nas pesti in žuli in sesa našo kri in odnaša naše bogastvo v inozemstvo, nam pa pušča revščino, jetiko in invalide. Zato je ena izmed naših glavnih nalog, da rešimo delavca in delavsko vprašanje, da vzgajimo apostole, ki bodo pokazali pravo pot in nov katoliški družabni red. Katoliška prosveta je pred desetletji pomagala rešiti kmeta, danes pa naj pomaga rešiti delavca. Danes tarnamo, da nam mladina uhaaja med komuniste. Pobrignimo se, da jo bomo pripravili na tovarniško življenje, da ji bomo pravočasno in dobro razložili katoliški socijalni nauk, ki je dovolj radikalen za rešitev najtežjih socijalnih vprašanj. In mladina bode ostala naša. Naša prosveta naj vzgoji dobre socijalne delavce, ki bodo organizirali strokovne organizacije, ki se bodo razumeli na delovno pravo, na kolektivne pogodbe, na štrajke itd. Toda pri našem socijalnem delu nam ni treba hoditi na posodo po ideje k našim nasprotnikom — fašistom in marksistom. Naši papeži so nam dali navodila v svojih delovnih okrožnicah Rerum novarum in Quadragesimo anno. V teh je naš socijalni program, v teh je začrtano delo, ki ga naj v bodoče izvedejo naša prosvetna društva.

Viničarski vestnik.

Viničarski stan je najrevnejši v Slovenskih gorah. Viničarji morajo povečini opravljati vsa dela, pripadajoča hlapcem in deklam in vladajo kljub temu velika revščina in pomanjkanje. Najbolje je zapuščena in revna viničarska deca, ker je starši-viničarji ne smejo vzeti seboj, ko gre do h kmetu na delo. Viničar pa mora otroke zaklepati cele tedne v higienično nezdramem stanovanju z zakritimi okni. Deca pa se v temnem stanovanju ruje po tleh in grize blato ter dela, kar pač more. Starši za otroke ne morajo mnogo skrbeti n. pr. za obleko, zato so otroci ponekod kar goli in morajo spati v slami. Dobivajo slabo hrano, zaradi česa so popolnoma v bedi in trpljenju, če si ravno starši od ust odtrgajo za svojo deco. Zaslužek v pridelkih je izredno majhen. Viničar ne mora preskrbeti družini potrebne obleke. V veliki bedi in revščini so tudi stari kmečki viničarji, ki so svoje moči porabili pri kmetu, a v starosti ga kmet ne mara več, ker ne mora tako delati kot prej, ko je bil mlad. Taki viničarji so prisiljeni beračiti. Ta žalostni položaj viničarskega stanu se bo izboljšal le tedaj, ko se bodo viničarji zbrali v skupno fronto v boj za svoje pravice in obstanek in zahtevali to, kar pripada njim in njihovim družinam.

Gibanje stavbincev se je razširilo navso Slovenijo.

Pogajanja v Ljubljani razbita.

V Ljubljani so pogajanja med stavbinskimi delavci, ki štrajkajo, in med delodajalci ugodno potekala. Pretekli petek je bila skupna obravnava meznega spora v stavbeni stroki. Razpravo je vodil v imenu banske uprave inšpektor dela ing. Barada, udeležili pa so se zastopniki stavbinikov ter zastopniki stavkujočih zidarjev in težakov. Po daljših pogajanjih je bil dosežen v načelu sporazum med obojnimi zastopniki. Po tem sporazumu bi delavci nekoliko odstopili od svojih zahtev, enako pa tudi delodajalci. Vendar pa obojni zastopniki niso imeli polnomočnih pooblastil.

V soboto se je potem vršil velik shod delavstva. Na imenovanem zborovanju je bila sprejeta formulacija dogovora med stavkujočimi delavci in delodajalci. Ta dogovor je bil nekaj rezultat predhodnih razgovorov in pogajanj. Ker so pogoje, ki za delavstvo niso ravno kaj posebnega, delavci sprejeli, je bilo upati, da bo s tem vsaj za nekaj časa razmerje med delavstvom in delodajalci urejeno in da bo stavka prenehala. Ta dogovor bi morali podpisati delodajalci.

Res je večina gradbenih podjetij bila pripravljena podpisati dogovor, na katerega so ta podjetja že pristala. Le majhen del delodajalskih tvrdk pa je podpis odklonil, potegnil pa je za seboj še ostale tvrdke. Na ta način je bil sporazum znova razbit.

Delavci so sklenili, kakor je bilo že vnaprej predvideno, da se stavka nadaljuje. Ljubljanski delavci pa so razširili stavkovni pokret tudi na izvenljubljanske kraje. Izdali so parolo, naj stopijo v stavko delavci v vsej banovini. V smislu tega sklepa bi morali torej stavkati stavbinski delavci v vsej banovini.

Kako je v Mariboru?

Stavbinci v Mariboru so imeli v petek dne 5. junija pri Unionu shod. Na sestanku, katerega se je udeležilo pretežno število stavbenih delavcev, so sprejeli sledeče zahteve:

1. Odpravo akordnega dela, v slučaju neizogibnosti pa se mora akord z obojestranskim sporazumom določiti.
2. Urne mezde: predelavec I. kategorije 8.50 Din, II. kategorije 7.50 Din, zidarji in tesarji I. kategorije 7.50, II. kategorije 6.50 Din, železokrivci, odrarji I. kategorije 5.50 Din, II. kategorije 5 Din, delavci I. kategorije 4 Din, II. kategorije 3.50 Din, vajenci prvo leto 3.50 Din, drugo leto 4 Din, tretje leto 5 Din.
3. Sprejem novih delavcev se sme vršiti izključno le po Borzi dela. Odpust delavcev se izvrši po predhodnem dogovoru z organizacijami, ki imajo v vsakem podjetju svojega obratnega zaupnika.
4. Kvalificirano delo smejo izvrševati le profesionisti.
5. Delovni čas sme trajati, kakor to določijo zakonski predpisi. Za nočno delo se plača 100% premija na normalno urno mezo.
6. Izplačilo mezd se vrši v kuvertah, na katerih morajo biti označeni zaslužki, nedeljski odteglaji za bolniško blagajno, davek, eventualni predujmi in končna svota, ki jo mora delavec prejeti.
7. Določila socialne zakonodaje se bodo izvedla brez predhodne opozoritve.

Mariborski stavbinci niso nič na boljšem, kakor ljubljanski. V Mariboru in v mariborskem okraju je okrog 1200 gradbenih delavcev, od tega pa jih živi samo v Mariboru okrog 900. Profesionisti stanojejo povečini v okolici, navadni delavci pa se rekrutirajo iz Ptujkega in Dravskega polja, Slovenskih gor in Prekmurja. Zadnje gibanje stavbinskega delavstva smo imeli v Mariboru pred 12 leti. Tedaj so znašale plače delavcev na uro od 8 do 14 Din, od tedaj pa do danes so neprestano padale, tako da zaslužijo sedaj predelavci povprečno 4 do 6 Din, zidarji in tesarji 3.25 do 5 Din, delavci 2 do 3 Din, vajenci pa 2—2.75 Din. Tako znaša približna mesečna plača predelavca največ 800 Din, zidarja 640 do 800 Din, delavca pa od 360 do 480 Din. Jasno je, da stavbinsko delavstvo s takšnimi plačami ne more izhajati, saj dela maksimalno na leto največ osem mesecev, štiri mesece pa morajo radi slabih vremenskih razmer po navadi počivati. Delavci lahko živijo le tako, da živijo ob skrajno slabi hrani, stanujejo po raznih šupah in stavbiščih, kjer pa so izpostavljeni najhujšim vremenskim nepravilnostim.

Tudi drugod se delavci pripravljajo.

Poleg Maribora in Ljubljane se širi gibanje stavbincev tudi po drugod. Zlasti v Kranju se je gradbeno delavstvo solidariziralo z ljubljanskimi tovariši. Poleg tega se je začelo mezdno gibanje v Celju in po nekaterih drugih mestih, tako da stojimo sedaj pred splošno stavko delavstva gradbene stroke, ki bi lahko izostala, ker je delavstvo pokazalo veliko uvidenost ter ni stavilo pretiranih zahtev. Pripomnimo še, da so tudi nekatere tvrdke pokazale dobro voljo in so bile pripravljene na sporazum, vse skupaj pa se je razbilo na trdovratnosti nekaterih podjetnikov, ki nimajo srca za ubogo delavca ter gledajo samo na svoj profit.

Sporazum v Ljubljani.

Ob zaključku lista nam sporočajo iz Ljubljane, da je prišlo med večino gradbenih podjetnikov in delavstvom do sporazuma. Skupne-

ga sporazuma nista podpisali edino podjetji ing. Dukič in Emil Tomažič, pri katerih se bo stavka še nadaljevala. Tudi delavci v Dukičevih kamnolomih še bodo stavkali. Vodi pa se pogajanja še naprej in bo tudi tu menda prišlo do sporazuma. Ob sklepu sporazuma so izdali zastopniki delavcev in podjetnikov sledečo izjavo:

Po več kakor teden dni trajajočih pogajanj med delavci in mojstri je prišlo končno le do zaključka. Delavci so pričeli delati skoraj na vseh stavbah.

Podjetniki so bili pripravljeni v celoti ustreči delavskim zahtevam šele v prihodnji stavbni sezoni, delavci so pa zahtevali, da se jim mezde povišajo takoj že pri tekočih delih. Podjetniki so pristali na ureditev minimalnih mezd, ker so sami prepričani, da je delavec ob dosedanjih mezdah težko izhajal, dasiravno o kakem povišku mezd, odnosno o doplačilu na pogojene cene po prejšnjih mezdah nekateri stavbni gospodarji niso hoteli slišati.

Vsi podjetniki so za to, da se delavskim zahtevam glede njih gmožnega položaja v bodoče v celoti ugodili. Le za tekoča dela je zadeva bolj komplicirana, zlasti pri onih pogojenih stavbah, kjer gradbeni gospodarji nočejo videti težkega položaja tako med delavci kakor med mojstri samimi.

Delodajalci in delavci so enotni v tem, da bodo javnost informirali potom časopisov o vseh onih gospodarjih, ki uvidevajo položaj, in tudi o vseh onih gospodarjih, ki tega položaja nočejo videti.

Obe organizaciji bosta apelirali na merodajne faktorje, odnosno na vsa oblastva, da pri javnih delih upoštevajo povišanje delavskih mezd.

Zastopniki delavcev in podjetnikov.

Ljubljana, 10. junija.

Danes so delavci pri skoraj vseh ljubljanskih podjetjih pričeli zopet z delom, ker so tako podjetja kakor tudi delavski zastopniki pristali na doseženi sporazum. Danes opoldne je podpisalo pogodbo podjetje ing. Dukič, tudi za delo v Ljubljani, kjer so imeli delavci izven doleč sporazuma še dodatne zahteve. Podjetje ing. Dukič je tudi vsem tem zahtevam ugodilo. Sporazuma ni še podpisalo izmed večjih podjetij podjetje Emil Tomažič, pri katerem delavci še vedno stavkajo, prav tako sporazuma ni podpisalo podjetje Slavica iz Kranja, kjer je prav tako stavka, ter nekateri manjši zidarski mojstri iz Ljubljane in okolice. Delavstvo povsod vzdržuje red in mir ter se vede skrajno disciplinirano. Ker so nekateri delavci, člani stavkovnega odbora, pričeli z delom, so delavci, ki še stavkajo, izvolili nov stavkovni odbor. Odbor je že pričel posloovati.

Načrti zagrebških židov.

»Trgovski list« je v eni svojih zadnjih števil prinesel sledeče zanimivo poročilo:

Pred kratkim so imeli židovski voditelji v Zagrebu tajno sejo, na kateri so predvsem razpravljali o nekaterih dogodkih v zadnjem času, zlasti pa o posledicah, ki jih more povzročiti akcija »Gospodarske Sloge«. Posamezni voditelji židov so podarjali, da Gospodarska Sloga sicer ni direktno naperjena proti židom, da pa je računati s tem, da bo v kratkem najbolj udarila židovske trgovce. V kratkem da bo iz nje izšel klic, kupovati le pri hrvaških trgovcih in bati se je, da bo imel ta klic popoln uspeh, ker se noben kmetovalec ne bo upal nastopiti proti akciji Gospodarske Sloge. Vsak, kdor bi kupoval še nadalje pri židovskih trgovcih, bo v nevarnosti, da ga zadene ves teror, ki ga Gospodarska Sloga že izvaja.

Pa še druga mnogo težja nevarnost da grozi židovstvu od Gospodarske Sloge. Ker ima ta že okoli 250.000 članov in ker vsi ti plačujejo članarino, bo razpolagala

Gospodarska Sloga v kratkem z velikimi kapitali, da bo mogla poseči tudi v industrijo. Tudi za ta primer se mora židovstvo pripraviti.

Neobhodno potrebno je zato, da židovski gospodarski ljudje nekaj žrtvujejo. Te žrtve bodo morda v prvem času zelo težke, bodo se pa več ko izplačale pozneje, ko bo židovstvo vzdržalo svojo pozicijo. Ko se začne akcija proti židovskim trgovinam, morajo te tako znižati cene, da bo preprečena vsaka konkurenca, ker ne bo noben drug trgovec teh nizkih cen vzdržal.

Na seji se je nadalje ugotovilo, da ni pričakovati od sedanje vlade, da bi ščitila žide proti Gospodarski Slogi. Za žide zato ni druge rešitve, kakor da žrtvujejo denar tudi v ta namen, da pride do izpremembe režima, ker bi potem vlada, na katero bi imeli oni vpliv, pomagala njim proti Gospodarski Slogi.

Mnogo se je razpravljalo na seji židovskih voditeljev tudi o delavskih stavkah, ki se v zadnjem času zelo množe. Resna nevarnost je, da se bo tudi iz tega gibanja razvilo nevarno protižidovsko gibanje in zato se morajo žide tudi v tem pogledu pripraviti. Zadnji zagrebški dogodki, ko je bila razbita kavarna »Corso«, jasno dokazujejo, da je v Zagrebu stalno protižidovsko razpoloženje, ki da bi se moglo razviti tudi do pogromov. Židovski podjetniki morajo zato tudi v tem pogledu biti pripravljeni na kake žrtve. Nastavijo naj ravnatelj Hrvate, toda le proti stalni plači, da bodo ti vedno čutili odvisnost od svojih gospodarjev. Plača naj bo tudi visoka, toda nevarnost odpovedi naj jim grozi stalno.

Kakor že pred leti, tako pa so tudi sedaj ponovno opozorili židovski voditelji svoje ljudi, da se v javnosti ne kažejo preveč, zlasti ne njih žene z dragimi nakiti. Vsa seja je izvenela v tem, da se morda bližajo za žide na Hrvatskem težki časi, da pa jih bo moglo židovstvo zmagati, če bo takoj in disciplinirano ukrenilo vse, kar mu priporočajo njegovi voditelji.

Ugotovitve »Trgovskega lista« so vse-kakor zanimive, ker nam razkrivajo načrte mogočnega židovskega kapitala. Hrvate se res reveži. Njihov Zagreb je popolnoma v židovskih rokah. Vsa trgovina in industrija je židovska, večina advokatov in zdravnikov so židje, vse boljše službe so zasedene z židovskimi močmi. Ni čuda, če se je začelo širiti protižidovsko gibanje med Hrvati. Zanimivo je tudi, da je nova hrvatska delavska organizacija »Hrvatski delavski savez«, v kateri se zbira delavstvo iz Mačkovih političnih vrst, izrazito protižidovsko usmerjena. Židovski kapitalisti zaradi tega z vsemi silami protežirajo hrvatsko marksistično delavsko organizacijo, ker vedo, da marksizem židom še nikjer ni skrivil lasu, ampak jih povsod podpira. Stvar je razumljiva, če pomislimo, da so voditelji mednarodnega marksizma židovski bogataši. — Na Slovenskem židovstvo kljub vsem poskusom ni moglo prodreti. Slovenci smo preveč odporni narod in pre-dobro poznamo nevarnost, ki nam preti od židovstva. Vendar pa nas zanimajo

sklepi zagrebških židov zlasti v kolikor se tičejo njihove napovedane akcije proti vladi.

Velika nesreča v Bukarešti. Ob vojaški paradi, ki je bila v Bukarešti ob šestletnici zasedbe prestola kralja Karla, se je velika tribuna sesula pod težo in je pokopala pod seboj več tisoč gledalcev. Tribuna je bila zgrajena za 1000 ljudi, natrpal pa se je na njo krog 5000, ki so padli 12 m globoko in je letelo na nje tramovje. Ranjenih je krog 700. Od teh težko 400, lahko 300. Število mrtvih še ni znano, a jih bo že precej. Preiskava je dognala, da je bil les za tribuno slab in istotako železo, ki je vezalo posamezne dele. Večina ponesrečenih je učiteljev in profesorjev, ki so bili na tribuni kot gosti prosvetnega ministra. Bukareškega župana dolžijo, da je on kriv nesreče, ker je imenoval slabo tehnično komisijo, in so se vršile pred njegovo hišo po nesreči demonstracije.

Iz boljševiškega raja.

Komunisti med seboj. Kdor v komunistični organizaciji pove svoje mnenje, ta mora v prognanstvo. To je doživel Trocki, kakor tudi vsi njegovi in še mnogi drugi. Kdor ni ušel pravočasno iz Rusije, je moral v Sibirijo. V Jaroslavi in Verhnje Uralskem imajo taborišče. Dajejo jim posebno »porcijo gladi«, to je toliko hrane, da ne umrjejo, toda stradati morajo strahotno. V tem taborišču so tudi jugoslovanski komunisti, ki so se predzrnili povedati svoje mnenje in se je za to njim naprtel neuspeh komunistične propagande v Jugoslaviji to so Dedič, Dragič in Herberling.

Žene v prognanstvo. Za žene je položaj še težji kakor za moške. Če so izgnane žene, morajo delati ista opravila kot moški, vozijo v samokolnicah pesek, morajo v rudarske jame, ne morejo. Poleg tega so izpostavljene še nemoralnim dejanjem komunističnih čuvarjev.

Kako skrbijo komunisti za bolnike. V Rusiji je bila pred kratkim velika epidemija gripe. Samo v Moskvi je bilo mogoče ugotoviti na tisoče smrtnih slučajev. Ob tej priliki so komunistični listi sami morali priznati, da se v sami Moskvi ni tekom dvajsetih let sezidala nobena bolnica. Zadnje popravilo bolnic v Moskvi se je izvršilo leta 1917.

Mednarodni urad dela in komunizem. Komunistični list Pravda z veliko naslado spremlja izjave Butlerja, vodje Mednarodnega urada dela, ki so samo v korist širjenja težnje komunistov. Čudimo se, da države, ki so v stiku s tem uradom, ne vodijo te zveze!

Stalin je govoril: Pod zastavo Lenina smo zmagali v oktoberski revoluciji v Rusiji, pod to zastavo bomo zmagali na vsem svetu. Istočasno pa javljajo njegovi za-

stopniki pri raznih državah, ki so bile tako lahkomišelnice, da so stopile v diplomatske stike s komunisti, da tam nočejo ničesar pokreniti. Slepota!

Občni zbor Jugoslovanske zimske sportne zveze se je vršil preteklo nedeljo v Ljubljani. Vodstvo najvišjega foruma v zimskem sportu je podalo pregled delovanja v pretekli sezoni, ki je bila kljub slabim snežnim razmeram uspešna. Naši uspehi na olimpijadi, na vojaških tekmah Male antante in na francoskih vojaških tekmah v Chamonixu v Franciji so pokazali, da smo dosegli mednarodni razred ter se lahko uspešno merimo z najboljšimi srednjeevropskimi smučarskimi narodi. Zlasti pa je tekma v smučskih poletih v Planici obrnila vso pozornost sveta na nas. Prvič v zgodovini je bila v Planici dosežena in preokračena znamka 100 m. Naš Novšak se je povzpел s svojim rekordnim skokom 89½ m med 16 najboljših skakačev na svetu. Take uspehe smo mogli doseči le zaradi tega, ker se je posvečala vsa pažnja sistematičnemu treningu, ki se je vršil pod vodstvom inozemskih odličnih trenerjev. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik dr. Drago Marušič, I. podpredsednik dr. Ciril Pavlin, II. podpredsednik dr. Mirko Pandaković, III. podpredsednik dr. Ciril Žižek, generalni tajnik Jernej Jelenič, II. tajnik mag. ph. Piccoli, blagajnik Tone Kunstelj, odborniki: dr. Berce, dr. Souvan, dr. Orel, Mikuletič, Kveder, Parma, Vučnik, Pelan, Predalič, Kobenter, načelnik tehničnega odbora dr. Zdenko Švigelj, namestnik Marzelj, načelnik mladinskega odbora Kosec, namestnik Cvar, načelnik zbora smučskih učiteljev Ivan Tavčar, namestnik kapetan Marković, vodja vojaške delegacije polkovnik Lukič, namestnik polkovnik Keler, nadzorni odbor dr. Vrtačnik, Korenini, Golubović, razsodišče dr. J. Pretnar, dr. A. Gradnik, dr. V. Knaflič, namestnik dr. V. Vovk.

Krasna zmaga Jugoslavije v tenisu. Naša državna reprezentanca, ki igra letos tekme za Davisov pokal, je dosegla že drugo krasno zmago. Najprej je zmagala v Zagrebu nad Čehoslovaki, sedaj pa je premagala v Parizu francosko moštvo, ki je veljalo za najboljšo na svetu. Dramatične tekme so se pričele v soboto, ko so se vršile tekme posameznikov, ki so se končale z neodločenim stanjem 1:1. Jugoslovani Pallada je premagal Francoza Bosoussa, zato pa je francoski reprezentant Destremeuu premagal našega Puncica. V nedeljo je bila tekma v dvojce ter je jugoslovanski par Kukuljevič-Mitić podlegel Francozom. V ponedeljek pa je prinesel krasni zmago obeh naših reprezentantov Pallada in Puncica. V končnem rezultatu je Jugoslavija zmagala nad Francijo s 3:2.

Novo afero imamo v nogometnem svetu. Prvenstva SK Ljubljane in ljubljanske nogometne podsavezne nekateri klubi ne priznavajo. Prva je nastopila zagrebška Concordia, ki bi morala igrati proti SK Ljubljani za državno prvenstvo ter je poslala upravi JNS protestno brzojavko, v kateri pravi: V smislu propozicij za državno prvenstvo bi bilo moralo biti do 1. junija končano podsavezno prvenstvo in bi morali biti določeni podsavezni prvaki. Ljubljanski podsavez pa tega ni storil, marveč je proti dolečam pravil proglasil za podsaveznega prvaka novooimenovani klub Ljubljano. Protestiramo proti takemu postopanju in ne priznavamo protipravilnosti ljubljanskega podsaveza.

Katoliška olimpijada na Dunaju. V času od 12. do 14. junija se vrši na Dunaju katoliška olimpijada. Na programu je tekmovanje v telovadbi in lahki atletiki. Tekem se udeležijo telovadci in sportniki iz Avstrije, Madjarske, Čehoslovaške, Švice, Belgije, Francije, Luksemburga, Nizozemske in Poljske. Take katoliške olimpijade so se po vojni često vršile, najbolj znane so bile v Strassbourgu in Rimu, kjer so zmagali Slovenci v najostrejši mednarodni konkurenci.

Mali oglasi. Vsaka beseda samo 50 par. Mali oglase je treba poslati vsaj do četrta zjutraj in jih je treba plačati naprej.

Iver-Kolenc:

Denar.

Sodobni roman.

23

— Vsak dan — je nadaljeval — en slanik ali kak kosček salame. Ne vem, čemu to? Denarja ima dovolj: dobiva ga od vseh strani. Pripovedoval mi je celo, da hoče napraviti obednico, kjer bodo vsi reveži brezplačno dobivali hrano.

— Tudi jaz bi hodila tja jest — se je oglasila Nineta. — Tako bi si prihranila nekaj denarja za obleko in zabavo. Oh, to bi bilo lepo.

— Miru mi ne manjka, — je nadaljeval brat — ker v celem stanovanju ni slišati niti najmanjšega ropota. Kadar gospod župnik ni v cerkvi ali pri kakem bolniku, se zapre v spalnico in mu ni slišati glasu. Ne vem, kaj dela.

— Brez dvoma spi! — je rekla sestra in se je pri tem glasno zasmejala.

— Ne vem! — je skomignil z rameni Deziderij. — To je tajnost. Spalnica je vedno zaprta in nihče ne sme vanjo. Gospod župnik niti mene ne pusti noter.

Muzard je molče poslušal in pri tem mislil na prostovoljno bedo, ki si jo je naložil Naim.

Ti dve preprosti bitji sta se mu posmehovali brez zlobe. Ali nimata morda razloga? Ni morda neumnost vdajati se takemu mrtvičenju? In ona pretirana pobožnost pred razpelom v spalnici! Kak pomen ima vse to?

Zamislil se je. Pohitel je v preteklost in se je vprašal, kak delež ima ta duhovnik v usmeritvi njegovega življenja. Ali njegovo preziranje denarja ni prenos Naimovega nazora v njegove možgane?

— Loče je na enem koncu — si je dejal — Naim

na drugem. Kateremu pripada pravo življenje? Ali ne prvemu, ki ima vsega v izobilju.

Tako se je zapletel v misli, da ni našel izhoda. Zdelo se mu je, da je zašel v vrtinec, ki iz njega ni izhoda.

Nineta in Deziderij sta medtem izginila. On je še nekaj časa posedel, potem pa naglo vstal in odšel. Ni mu bilo za srečanje z Lochejem.

Ko je prišel domov, mu je vratarica izročila neko pismo. Naslov je bil napisan z žensko roko. Vzdrhtel je. Mislil je, da mu je pisala gospodična Loche. Ves razburjen je odprl pismo. Najprej je pogledal podpis. — Andrejina Ornans — je bral šepetaje.

Nato je začel čitati:

»Dragi prijatelj!

Jaz sem v bolnici Tenon; bolezen je šele sedaj začela popuščati ...»

— V bolnici! V bolnici! — je prestrašen ponavljal. Črke so mu plesale pred očmi. Čez čas je nadaljeval s čitanjem:

»Zdi se mi, da sem imela hudo vročino. Ker sem se čutila zelo osamljeno, sem se takoj prvega dne dala prepeljati v to bolnico, na oddelek, ki ga vodi moj znanec ... Sedaj veste za razlog, ki me je prisilil, da sem nenadoma izginila. Prej nisem mogla pisati, ker sem imela silno vročino in se mi je bledlo. Danes je vročina padla. Takoj Vam pišem in Vas prosim, da bi me obiskali! Storili boste veliko delo usmiljenja ... Tu bom ostala dalje časa, ker je vročino zamenil pljučni katar in ne vem kako se bo izteklo. Pridite! Vaš obisk mi bo v veliko uteho. Pozdravlja Vas

Andrejina Ornans.«

Muzard je še enkrat prečital pismo. Roke so mu drhteale od razburjenja. Oči so se mu začele megliti in nenadoma sta kanili iz njih dve debeli solzi.

— Uboga mala Ornans! — je šepetal sočutno. — Tako sama trpi v bolnici! Zver sem, divja zver. Šest tednov je nisem videl in mi ni prišlo na misel, da bi se zanimal za njo. Pljučni katar po tifusu! Če bi umrla, bi se boljši del mojega srca, ki ga je ona začela odpirati, za vedno zaprl. Najno prijateljstvo je bilo tako lepo in preprosto! ... Ne sme umreti! Z njo vred bi tudi jaz začel umirati.

Pravljici Herblay in gospodična Loche sta v tem trenutku izginila iz njegovega spomina. Ves je bil pri svoji mali prijateljici Andrejini.

Naslednjega dne je bila nedelja. Muzard je bil ves dan prost. Da bi mu čas do obiska hitreje potekal, se je napravil in se peš podal proti Naimovemu predmestju. Upal je, da bo mogel s prijateljem vsaj nekaj besed izgovoriti. Ni imel sreče. Naim je bil tako zaposlen, da sta se samo bežno pozdravila. Muzard je bil tudi s tem zadovoljen.

Opoldne se je napotil proti bolnici Tenon. Spotoma je iskal cvetličarno, da bi kupil vrtnice ali nageljčke. Ni dobil ne enih, ne drugih. Vzel je šopek vijolic, a ko je v duhu zagledal samega sebe, kako proži svoji prijateljici ta ubogi šopek, ki ga je kupil za štiri centime, se mu zdi ta čin tako smešen, da zbaše uboge vijolice v žep.

Muzard je hitro prispel do bolnice in je z nekim posebnim občutkom vstopil v to hišo bolečin, ki gane vsakega obiskovalca. Polasčal se ga je vse večji nemir in ko je prispel do sobe, ki je v njej ležala Andrejina, je vztrepetal od strahu, da bo morda videl na dekličinem obrazu vrezan žig smrti.

Odprl je vrata in zagledal dve dolgi vrsti postelj. Prebledel je. Obšla ga je taka slabost, da se nekaj trenutkov ni mogel premakniti. Ko se je spet zavedel, je zagledal na drugem koncu drobno ročico, ki mu je mahala v pozdrav ...

(Dalje sledi.)